

**R. P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, E Societate Iesv, In
Collegio Romano eiusdem Societ. olim Theologiæ
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Disputationes
Scholasticæ, Et Morales, De Sacramentis in ...**

Lugo, Juan de

Lugduni, 1652

4. An verba consecrationis component intrinsece sacramentum
Eucharistiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82340)

42. Obiiciunt tertio ex Tridentino sess. 13. cap. 3. vbi Conc. Trid. *communis est, inquit, sanctissima Eucharistia cum ceteris sacramentis symbolum esse rei sacre, & inuisibilis gratiæ formam visibilem.* Si ergo hoc sacramentum est forma visibilis; ergo in recto est forma visibilis: species autem solæ sunt forma visibilis; ergo hoc sacramentum non solum in obliquo, sed in recto est species panis, & vini. Hoc argumentum probat etiam contra eius Auctores: nam probat, Eucharistiam non importare in recto aliud præter species, quia alioquin non posset dici simpliciter, & absolute est forma visibilis; sicut nec homo potest dici anima, eo quod non dicit illam solam, sed corpus, & animam. Cum ergo ij Auctores fateantur, vtrumque dici in recto nomine Eucharistiæ, scilicet corpus Christi, & species, ipsi etiam debent respondere. Est autem solutio facilis ex dictis; non enim dicit Tridentinum, ergo sacramentum esse in recto formam per se visibilem inuisibilis gratiæ, sed esse quidem formam visibilem in recto, quod licet verissimum est; nam corpus Christi, quod significatur in recto, est aliquid sensibile, non per se, sed per species; sensibile verò, quia alioquin non posset componere sacramentum: sufficit tamen, esse sensibile per aliud, vt notauit P. Vasquez in præsent. disp. 167. num. 40. vbi hoc modo respondet ad idem ferè argumentum, quod sibi obiecerat.

43. Obiiciunt quarto, ex Innocentio III. in cap. cum Martha, de celebrat. Missar. qui in hoc sacramento ait species visibiles esse sacramentum tantum, corpus Christi esse sacramentum & rem. Quod idem habetur in cap. Hoc est, de consecrat. disp. 2. Respondetur ex dictis sess. 1. species non dici sacramentum tantum, quasi ipse sint Eucharistia in recto, sed quia ipse significant, & non significantur; & ideo dicuntur esse solummodo sacramentum, id est non exercere aliud munus nisi sacramentale, hoc est, significandi actiue sensibilibus; ex hoc autem non fit, quod sint sacramentum Eucharistiæ in recto, sed aliquid sacramenti Eucharistiæ componens illud in ratione sacramenti.

44. Difficilius possent obiici verba Augustini episc. 23. ante finem; vbi explicans, quo sensu Baptismus, quia est sacramentum fidei, possit appellari fides, sic ait: sicut ergo secundum quendam modum sacramentum corporis Christi corpus Christi est sacramentum sanguinis Christi, sanguis Christi est, ita sacramentum fidei, fides est. In quibus verbis nomine sacramenti, necesse est, quod intelligat species, de quibus solis dici potest, quod sint quodammodo corpus Christi, quatenus illud significant, nam de corpore ipso Christi non posset dici, esse quodammodo corpus Christi.

45. Omisissis aliis explanationibus, quæ videri possunt apud Valentiam tom. 4. disp. 6. de Eucharist. q. 3. punct. 1. §. 20. concedere possumus, Augustinum ibi nomine sacramenti intelligere species solas panis, & vini in recto; tum quia, vt supra dixi, aliquando ita vsurpatur nomen illud, tum maxime quia licet species non sint simpliciter Eucharistia, sunt tamen simpliciter sacramentum corporis, & sanguinis Christi, hoc est, symbolum, seu signum sacrum corporis, & sanguinis Christi, prout ab Augustino appellantur, & de his verè dicitur, esse solum quodammodo corpus, & sanguinem Christi. Sic etiam aliquando Patres dicunt, in altari poni typum corporis, & sanguinis Christi, seu antitypum; quæ nomina applicari debent speciebus, quæ sunt signa, & symbola corporis Christi; quando verò sermo est de Eucharistia, de pane hoc, de sacramento simpliciter, & absolute, frequentius significant iis nominibus corpus, & sanguinem Christi, prout contentum est sub specie-

bus sacramentalibus. Alij Augustinum explicant, non de Eucharistia, sed de pane benedicto, qui datur Catechumenis, & ab Augustino vocatur aliquando sacramentum corporis Christi, vt in lib. 2. de peccatorum meritis cap. 26. Quod accipiunt, inquit, quamuis non sit corpus Christi, sanctum est tamen, & sanctius quàm cibi, quibus alimur, quoniam sacramentum est. Sed magis placet prior expositio; nam illum panem benedictum nunquam vocat Augustinus corpus Christi, vel sacramentum corporis Christi.

SECTIO IV.

An verba consecrationis componant intrinsecè Eucharistiam.

46. Non loquimur tunc de actione ipsa sacramentali, seu transsubstantiatiua, sed de verbis solum, quæ appellantur forma huius sacramenti. De qua duæ sunt potissimæ sententiæ: nam licet Suarez sess. 2. tres afferat, re tamen vera ad duas debent reduci. Prima docet, verba consecrationis requiri quidem ad hoc sacramentum conficiendum, non tamen vt formam intrinsecè componentem, sed vt principium formale effectuum Eucharistiæ; quare ipsum sacramentum, quoad totam suam intrinsecam entitatem maneret idem si Deus sine verborum prolatione poneret corpus Christi sub speciebus panis eo modo, quo tunc de facto est. Hanc tenent Scotus, Gabriel, Victoria, Ledesma, Catharinus, Claudius Alanus, quos refert Suarez d. sess. 2. Eandem sequitur Gabr. Vasquez in præsent. disp. 167. cap. 3. qui refert alios.

47. Mihi semper probabilior visa est secunda sententia, quæ re ipsa concedit, verba consecrationis pertinere intrinsecè ad sacramentum Eucharistiæ. Hanc docet Suarez vbi supra, licet oppositam satis probabilem iudicet, & suam non satis clarè aperiat. Teneat etiam P. Valentia in præsent. q. 6. p. 1. & ni fallor, est communis Theologis antiquis: quamplures enim, quorum verba pro se affert Vasquez vbi supra, si attentè considerentur, magis indicant nostram sententiam. Dicunt enim, Eucharistiam constitui intrinsecè per species consecratas, vbi iam includunt vltra species, ipsam consecrationem, & licet dicant aliqui, verba solum connotari; hoc tamen non obstat, quo minus intrinsecè pertineant ad sacramentum; nam (vt vidimus sessione præcedenti) bene potest aliquid significari vt intrinsecè componens, & tamen non significari in recto, sed solum de connotato; quare possunt merito pro nostra sententia adduci Richardus, Alexander, & Maior ibi adducti, & quotquot illum loquendi modum vsurpant.

48. Probatur ergo nostra sententia, primò ex Concilio Florentino in Decreto Eugenij, vbi postquam in vers. Quinò Ecclesiasticorum, dixit Pontifex, omnia sacramenta perfici materia, & forma; postea in vers. Tertium est, ait, formam Eucharistiæ esse verba consecrationis, ex quo fit, ipsa verba esse de intrinseca ratione, & compositione Eucharistiæ, non aliter ac formam aliorum sacramentorum.

49. Multis solutionibus enervari solet hæc ratio, quas breuiter oportet impugnare. Primò dicunt, verba consecrationis esse quidem formam Eucharistiæ in fieri, non verò Eucharistiæ in facto esse. Sed contra; quia vel esse formam sacramenti in fieri est esse formam, qua constituatur ipsum fieri, seu productio sacramenti Eucharistiæ. Et hoc est falsum, quia verba non sunt forma productionis Eucharistiæ, imò potius sunt principium efficiens ipsius productionis, respectu cuius habent se verba quasi principium

principium extrinsecum, & non intrinsecum, cum nullo modo componant ipsam productionem Eucharistiae; ergo multo minus possunt verba esse forma sacramenti in fieri, quam in facto esse: vel per esse formam sacramenti in fieri, intelligitur esse formam illius in primo instanti, non verò pro tempore sequenti. Et hoc etiam reicitur; quia si pro primo instanti componitur ex forma, ut resulter compositum; ergo pro tempore sequenti non habebit denominationem eandem sacramenti, nisi ab eadem forma, vel ab alio vice forma: nihil autem aliud succedit loco forma, quod tribuat eam denominationem; ergo debet provenire ab eadem forma praeterita: non enim potest provenire à sola materia; alioquin in primo etiam instanti potuisset denominari sacramentum à sola materia.

Dicunt secundò, Eucharistiam in hoc differre ab aliis sacramentis, quòd cetera omnia consistunt intrinsecè materia & forma, non verò Eucharistia, eò quòd sit in eo specialis ratio, quòd reliqua consistant in ipso usu, at verò Eucharistia habeat esse sacramentum etiam post transacta verba. Sic Scotus & Gabriel. Sed contrà, quia quidquid sit de ratione discriminis, Eugenius tamen in uniuersum loquitur de omnibus sacramentis, omnia scilicet perfici materia, & forma; quod in speciali probat de Eucharistia, dicens, verba esse eius formam; ergo hæc exceptio non est iuxta, sed contra mentem Eugenij.

Idco Vasquez, & alij recentiores respondent tertio, admittendo, verba esse formam Eucharistiae, dicunt tamen esse formam extrinsecam, non intrinsecam: est enim forma conficiens Eucharistiam, non constituens intrinsecè illam. Quod videtur maxime esse iuxta mentem Pontificis; neque enim per materiam, & formam significare voluit materiam, & formam intrinsecè constituentem Eucharistiam; alioquin ineptè posuisset pro materia panem, & vinum: cum sit omnino certum, panem, & vinum non esse materiam intrinsecè constituentem Eucharistiam; imò potius necesse est, destrui panem & vinum, ut existeret Eucharistia: ergo similiter nomine formæ non debuit intelligere formam intrinsecam, sed extrinsecam, quæ scilicet extrinsecè requiritur ad conficiendum hoc sacramentum. Respondent aliqui Recentiores ad hanc instantiam, Eugenium appellasse materiam Eucharistiae panem, & vinum, non quidem quantum ad substantiam panis, & vini, sed quantum ad sua accidentia, & species, sub quibus dixit manere Christum. Cum enim dicat, substantiam panis non manere in Eucharistia, non potuit dicere, esse materiam illius.

Verum hæc solutio non soluit vim instantiæ: nec enim Eugenius potuit nomine panis intelligere sola panis accidentia, præsertim ubi dogmata fidei necessaria Armenis tradere curabat: quis enim fidem tradendo, diceret, corpus Christi manere in Eucharistia sub pane, & vino, eò quòd maneat sub speciebus panis & vini? Sanè hæc interpretatio non potest non esse violenta verbis Pontificis. Quare aliter impugno prædictam solutionem P. Vasquez; quia licet ibi assignetur etiam pro materia Eucharistiae panis, & vinum, quæ quidem sunt materia remota Eucharistiae; at verò nomine forma non potuit intelligi nisi forma proximè constituens ipsam Eucharistiam. Ratio verò discriminis est manifesta, quia materia apud Philosophos dupliciter usurpatur, nempe pro materia proxima, & pro materia remota. Materia proxima est, ex qua constituitur intrinsecè compositum; ut lapides sunt materia domus: at verò materia remota est, ex qua aliquid fit, tanquam

ex termino à quo, ut quando ex ligno fit ignis, tunc lignum dicitur materia remota ignis. At verò forma nunquam à Philosophis in hoc duplici sensu usurpatur: non enim dicimus, formam ligni esse formam remotam ignis ex lignis geniti: ergo dum Pontifex loquitur de materia, & forma Eucharistiae, licet nomine materia intelligeret materiam remotam, nomine tamen forma non potuit intelligere, nisi formam proximè constituentem, cum non sit aliud genus formæ apud Philosophos.

Dicunt etiam principium formale effectuum appellari posse formam non constituentem, sed effectuum rei; & in hoc sensu verba sunt forma Eucharistiae, quatenus sunt principium formale illam efficiendi. Sed contrà, quia hic est impropiissimus modus appellandi formam: nam licet intellectus dicatur principium formale efficiendi intellectum, & forma constituens hominem in ratione intellectui; non tamen dicitur forma ipsius intellectus, quæ ab illo efficitur: ergo cum verba non solum dicantur principium formale efficiendi Eucharistiam, sed etiam forma ipsius Eucharistiae, non potest hoc explicari, nisi de forma constitutiva ipsius Eucharistiae, qui modus explicandi non leniter confirmatur ex modo loquendi Catechismi Pij V. p. 2. cap. 1. ubi materia, & forma verborum dicuntur esse partes, ex quibus unumquodque sacramentum necessario conficitur, & constituitur. & ex S. Thoma supra q. 60. art. 6. ad 2. & q. 86. art. ult. & in q. 4. sent. d. 1. q. 1. art. 3. in quibus locis dicit, sacramenta fieri, constare, & consistere ex materia, & forma, sicut Christus ex Verbo, & carne. Per quem loquendi modum aperte significatur forma intrinsecè constituens, non extrinsecè influens.

Ratio à priori est, quia forma ut forma non potest habere alium modum concurrendi, nisi intrinsecè componendo, ut dixi in Philosophia: nec potest habere alium effectum, nisi compositum ex ea resultans; ergo cum verba consecrationis sint verò forma Eucharistiae, ut definit Eugenius, necesse est, quòd illam intrinsecè componant: alioquin non erant eius forma, sed causa efficiens, vel aliquid aliud.

Secundò ergo, & principaliter probatur ratione nostra sententia; quia species, prout condistinctæ à verbis, non possunt habere integram rationem sacramenti: prout sic enim non habent integram, & completam significationem sensibilem gratiæ nutritivæ, qualis requiritur ad sacramentum Eucharistiae; ergo in ratione sacramenti reduplicant ipsam consecrationem, seu verba consecrationis. Antecedens probatur, quia species panis nec significant de se præsentiam corporis Christi, nec gratiam; nec ad hoc significandum sunt institutæ, nec ad hoc excitant mentem videntis, nisi sciamus esse consecratas, seu super illas prolata esse talia verba: ut sic enim iam habent significationem, & institutionem requisitam; ergo species non constituunt sacramentum, nisi prout cum verbis consecrationis.

Dices, species panis de se non habent significare gratiam: ceterum species simul cum corpore Christi sub eis contento sufficienter significant gratiam etiam præscindendo à verbis. Sed contrà, quia etiam si ponatur corpus Christi sub speciebus, non habent completam rationem signi sensibilis: nam corpus Christi per se non sentitur, nec excitat notitiam gratiæ in nobis: species autem de se non significant sensibilibus corpus Christi, nisi prout cum talibus verbis; nemo enim videns species panis, cogitat ibi esse Christum, nisi audiat verba consecrationis, vel sciat prolata esse: ergo in ratione signi sensibilis, &

Forma nunquam in hoc duplici sensu usurpatur.

§ 3. Sed contrà obijciunt.

Respondemus.

Confirmatur hic modus ex. p. 2. Catech. Pij V. S. Thom.

§ 4. Ratio à priori.

§ 5. Probatur principaliter nostra sententia, neque enim species prout condistinctæ à verbis possunt habere integram rationem sacramenti. Probatur antecedenti.

§ 6. Instantia. Soluitur.

per consequens in ratione sacramenti non constituitur Eucharistia adæquate per species, propterea distinguntur a verbis consecrationis. Ex quo fit consequenter contra P. Vazquez *ubi supra*, si Deus poneret corpus Christi sub speciebus panis sine verborum prolatione, non futurum idem sacramentum Eucharistiæ, nec idem signum sensibile gratiæ, quod nunc est, cum non significaret tunc gratiam per verborum prolationem, sed per aliquid aliud.

57.
Obiecit primò
Vazquez.

Contra nostram sententiam obiecit primò P. Vazquez ex decreto Eugenij suprà adducto, ubi Pontifex ait, verba consecrationis esse, quibus hoc conficitur sacramentum. Sacerdos enim in persona Christi loquens hoc conficit sacramentum; ergo ex sententia Eugenij verba sunt causa efficiens Eucharistiæ; ergo non sunt forma intrinseca: nam causa

Respondetur.

formalis non est causa efficiens eiusdem rei. Respondetur, etiam Sacerdotem sua benedictione consecrare aquam benedictam; & tamen aqua benedicta, ut benedicta, proculdubio includit tamquam formam, ipsam benedictionem. Similiter, licet verbis conficiat Sacerdos Eucharistiam, potest tamen Eucharistia includere verba tamquam formam: non enim repugnat aliquam simul esse causam formalem, & efficientem eiusdem compositi, g. si anima rationalis diuinitus se vniret corpori, tunc eadem anima esset causa efficiens, & formalis illius compositi humani, quod resultaret: quod licet naturaliter non accidat; diuinitus tamen nulla in hoc inuenitur repugnantia; & quidem naturaliter etiam id contingit in nutritione; nam pars illa compositi humani, quæ de nouo aggeneratur per nutritionem, habet pro forma animam rationalem, quæ eadem anima est causa efficiens principalis illius nutritionis, & per consequens illius compositi partialis, quod per nutritionem producit. Sic ergo Sacerdos per verba ponit efficienter corpus Christi sub speciebus; quæ quidem verba simul sunt causa formalis illius compositi, quod resultat ex corpore Christi sub speciebus consecratis ut consecratis.

Non repugnat
aliquam si-
mul esse cau-
sam forma-
lem & effi-
cientem eius-
dem compositi.

58.
Obiecit secun-
dò.

Secundò obiecit, quia sacramentum ut sacramentum debet esse signum practicum gratiæ sanctificantis, ut suprà dictum est; ergo illis solum rebus competit esse partes sacramenti, quibus competit significare, & causare gratiam; sed verba consecrationis non causant, nec significant proximè gratiam, sed remotè; proximè enim solum significant corpus Christi sub speciebus contentum; ergo verba non sunt pars intrinseca sacramenti Eucharistiæ. Hoc argumentum, si aliquid probat, probaret etiam, species non esse partes sacramenti: posset enim dicere aliquis, quod species solum significant immediatè corpus Christi, & remotè gratiam, quam significat corpus Christi. Ceterum hunc modum dicendi impugnauimus iam suprà *scilicet* 2. nam corpus Christi non potest significare sensibilibus, & sacramentaliter gratiam; nisi ut cum speciebus sensibilibus. Ex quo similiter dicendum est de verbis; non enim est maior ratio, cum nec species, nec verba seorsum significant sufficienter corpus Christi; quare sicut corpus Christi significat sensibilibus gratiam, propterea cum speciebus, sic etiam propterea cum speciebus consecratis per talia verba, quæ complent Eucharistiam in ratione signi sensibilis, cum sine illis non haberet sufficientem sensibilitatem ad significandam gratiam, & per consequens fatendum est, verba ipsa significare immediatè, & proximè gratiam, non quidem totaliter, sed partialiter cum aliis partibus sacramenti. Dices, verba nullo modo causant gratiam, sed corpus sub speciebus; ergo non componunt sacramentum. Respondetur, transeat antequam

Instantia.]

dens, nego consequentiam: non enim necesse est, omnes partes sacramenti causare, sicut nec in aliquorum sententia confessio causat, sed sola absolutio. Requiritur tamen, quod concretum causet, licet per vnā partem habeat sensibilitatem, & per alteram causalitatem.

Dilectus.

Terriò obiecit, quia Sacramentum Eucharistiæ in hoc differt à reliquis, quod illud sit permanens; transactis enim verbis, perseverat diu sacramentum; ergo non constat intrinsecè ex verbis; alioquin, illis transactis, non maneret integrum sacramentum, sicut, ablata anima, non maneret homo.

59.
Terriò ob-

jectum.

Respondet Suarez *dicta scilicet* 2. circa finem, dici perseverare Eucharistiam, quia permanet, quoad aliquam sui partem, licet non quoad omnes; nam sicut res successiva dicitur esse, quia aliquid illius est, licet alia partes transierint: sic hoc sacramentum, quod ex permanente, & successivo constat, dicitur perseverare, quoad aliquid illius perseverat. Sed contra, quia ex hoc sequeretur, posse etiam dici, dari Eucharistiam, quando proferebantur verba, antequam absoluerentur; quia iam existeret aliqua pars sacramenti; quod nemo concedet: nec in rigore loquendo admitti potest existeret Baptismus in ultimo instanti prolationis verborum, licet tunc perficeretur Baptismus, sicut neque in illo instanti existeret tempus, licet tunc existeret aliquid temporis; quia nimirum entia successiva non sunt tota simul, sed diuisibiliter, & successivè pars post partem.

60.
Respondet

Suarez.

Impugnatio

huc respicitur.

Ad obiectionem ergo respondetur, sacramentum Eucharistiæ permanere quidem, transactis verbis, quoad id, quod dicit in recto, non verò quoad id, quod dicit in obliquo: sufficit autem manere id, quod includitur in recto, ut dicatur perseverare sacramentum; sicut nunc etiam dicitur manere domus antiqua, licet modò non existeret id, à quo domus denominatur antiqua, scilicet durationes annorum præteritorum: quare cum Eucharistia solum significet in recto corpus Christi sub speciebus consecratis, licet verba consecrationis transierint, verum est, manere Eucharistiam, quia manet corpus Christi sub speciebus consecratis: & in eodem sensu verum est dicere, Eucharistiam esse in altari, licet non sint ibi verba; quia sicut ibi benedictio, quia scilicet est ibi, quod significatur in recto: sic etiam est ibi Eucharistia, quia est ibi, quod significatur in recto per Eucharistiam.

61.
Soluitur mo-

do obiectum.

Et dicunt

per se ipsum

sacramentum

sufficit man-

ere id, quod in-

cluditur in

recto.

Dices, Eucharistia non est in celo; quia licet ibi sit corpus Christi, quod importatur in recto, non tamen sunt ibi species, quas Eucharistia includit intrinsecè in obliquo; ergo nec Eucharistia est in altari, licet ibi sit corpus Christi; quia non sunt ibi verba, quæ Eucharistia includit intrinsecè in obliquo. Respondetur negando consequentiam. Discrimen autem oritur ex diverso modo significandi, quo usurpamus diversa prædicata; quædam enim sunt, quæ ex modo significandi requirunt ad sui veritatem, quod accipiantur in sensu composito; ut si dicas: *hic est Petrus ager*; licet ageritudo importetur in obliquo, significatur tamen de præsentia; alia verò prædicata sunt, quæ non possunt præsentiam ad sui veritatem, ut cum dicimus, hoc obiectum esse amatum vel cognitum; non requiritur, quod hic & nunc sit præsens amor, vel cognitio; quod quidem discrimen fundatur in eo, quod quidam effectus formales postulant ex se formam præsentem, ut esse album: non enim potest quis esse albus, nisi ab albedine sibi præsentia; alij verò non postulant formam præsentem, ut esse cognitum: potest enim obiectum

62.
Instantia.

Dilectus.

Obiectum

non est

formam

ad sui

veritatem

requiritur

quod accipiantur

in sensu

composito;

ut si dicas:

hic est Petrus

ager;

licet ageritudo

importetur in

obliquo,

significatur tamen

de præsentia;

alia verò

prædicata sunt,

quæ non possunt

præsentiam ad

sui veritatem,

ut cum dicimus,

hoc obiectum

esse amatum

vel cognitum;

non requiritur,

quod hic &

nunc sit præsens

amor, vel cognitio;

quod quidem

discrimen fundatur

in eo, quod quidam

effectus formales

postulant ex se

formam præsentem,

ut esse album:

non enim potest

quis esse albus,

nisi ab albedine

sibi præsentia;

alij verò non

postulant formam

præsentem, ut

esse cognitum:

obiectum denominari cognitum a cognitione etiā præterita, & abfenti. Ex qua doctrina facile respondetur ad objectionē, quod hæc denominatio Christi sub speciebus non potest provenire a speciebus abfentibus, sicut nec denominatio albi ab albedine abfenti, quia est denominatio reduplicans supra formam præsentem, & ideo in cælo nō dicitur esse Eucharistia, nec Christus sub speciebus; at verò denominatio specierum consecratarum potest provenire a verbis præteritis, sicut denominatio obiecti cogniti a cognitione præterita, quia solum significat, species illas esse, super quas prolata sunt verba consecrationis, ad quam denominationem satis constat, non requiri actualem præsentiam verborum.

Vergebis adhuc; in aliis sacramentis tam forma, quam materia importatur in recto; baptisimus enim est ablutio, & verba, & sic de aliis, vt dictum est supra; ergo in Eucharistia tam forma, quam materia debent importari in recto; & per consequens etiam si nunc datur corpus Christi sub speciebus, si tamen modò non dantur verba, non dabitur modò simpliciter sacramentum Eucharistia. Respondeo negando primam consequentiam; nam licet in aliis sacramentis sit vera doctrina tradita, in Eucharistia tamen patitur exceptionem: nec enim Eucharistia supponitur in recto pro forma. Ratio autem huius exceptionis & differentie desumenda est ex principiis supra traditis; quia illud importatur de connotato, quod significatur per modum alteri adiacentis, seu habiti ab alio. Ex quo fit, in Eucharistia verba importari de connotato, non verò in aliis sacramentis; cum enim in aliis sacramentis materia proxima sit aliqua actio transiens, vt ablutio, vinctio, &c. non bene importaretur vt subiectum verborum, quia vna actio non bene concipitur vt subiectum alterius actionis, neque esset maior ratio de vna, quam de alia; at verò in Eucharistia materia proxima est res permanens, & ideo aptius significatur vt accipiens, & habens denominationē a verbis transuentibus; quæ ratio sufficiens fuit ad diversimodè videntium nominibus Sacramentorum; ita vt per alia aq̃ in recto significaretur materia, & forma; per Eucharistiam verò significaretur corpus Christi sub speciebus consecratis, importando ipsa verba consecrationis solum de connotato.

SECTIO V.

*Afferuntur alia argumenta, & Solutiones
Recentiorum contra doctrinam
precedentem.*

63. Sententiam nostram *sestione precedentis* traditam impugnare aliqui, & argumenta à nobis allata solvere conati sunt, quorum solutiones, & argumenta in præfenti breuiter examinabimus. Dicunt igitur, probari clarè nostris argumentis hoc sacramentum in esse etiam permanenti non includere solas species, & corpus Christi, sed aliquo etiā modo verba tamquam formam, & per quæ fiat signum cōplete sensibile. Addunt tamen, hæc nō esse verba ipsa realia præterita, quia postea existit, & perseverat sacramentum; cum autem sacramentū sit quoddam totum, debent permanere omnes eius partes: non permanent autem verba præterita; debet ergo aliquid subrogari pro illis, videlicet verba ipsa moraliter, seu virtualiter permanentia: hanc verò moralem permanentiam dicunt esse carentiam reuocationis verborum: nam quantumcunque præcessissent verba Christi, si tamen postea fuissent reuocata, non amplius significaretur corpus Christi præ-

sens sub speciebus: nunc ergo per ipsam negationem reuocationis intelliguntur moraliter perseverare verba; & hæc negatio reuocationis, cum sit aliquid præsens, potest constituere sacramentum præsens, quod non possent facere verba merè præterita.

Hic modus dicendi impugnari facile potest; primo, ad hominem; quia ideo nolunt ipsi, verba præterita esse formam intrinsecam huius sacramenti, provt hoc sacramentum est; quia post consecrationem (inquiunt) perseverat sacramentum, & non perseverant verba; ergo aliquid aliud debet esse forma, scilicet negatio reuocationis, quæ negatio nunc est, & ideo nunc etiam est sacramentum; hoc autem argumentum probatur ad hominem esse inefficax, quia sacramentum Eucharistia est verè, & realiter in pyxide, quamdiu ibi conservatur; & tamen negatio reuocationis verborum non est in pyxide, ibi enim solum est negatio reuocationis ibi existentis: potuit tamen esse reuocatio absque eo, quod esset ibi; ergo sicut potest ibi esse verè, & realiter sacramentum absque eo, quod ibi sit negatio reuocationis, à qua formaliter constituitur in ratione sacramenti: sic etiam poterit nunc esse verè, & realiter sacramentum absque eo, quod nunc sint verba, quæ sunt forma intrinseca sacramenti provt sacramentum est, neque enim minus repugnat existere hic aliquid absque suo constitutivo intrinseco, quam existere nunc absque illo; nec potest vlla verisimilis ratio discriminis assignari. Hoc idem argumentum fieri potest loquendo de significatione, seu de institutione, aut potestate ad significandum, per quam constituitur sacramentum in ratione signi: nam hæc est forma constituens sacramentum in ratione sacramenti, & significatiui, & tamen hæc non est in pyxide, vbi sunt species consecrata; ergo potest esse sacramentum ibi, vbi non est forma constitutiva illius in ratione sacramenti.

Secundo, & à priori impugnatur, quia quantumcunque ponatur pro forma illa negatio reuocationis verborum, non potest vitari, quin recurratur ad ipsamet verba præterita, tamquam ad constitutum saltem partiale: nam negatio præcisa reuocationis verborum secundum se non sufficit ad denominandum sacramentum illud completè. Ponamus enim, quod Deus constitueret corpus Christi sub speciebus panis absque vllis verbis consecrationis, tunc quidem essent species continentes corpus Christi, atque esset etiam negatio reuocationis verborum, nulla enim esset facta verborum reuocatio, & tamen non esset idem sacramentum, quod modò est in ratione sacramenti, nec illa negatio reuocationis tunc constitueret, cum nulla præcessissent verba, quæ possent reuocari; ergo negatio præcisa reuocationis non constituit nunc, sed debent intelligi etiam verba præterita.

Dices, illa non esset tunc eadem negatio reuocationis quæ nunc est, quia nunc est negatio reuocationis verborum prolatorum, tunc autem esset solum verborum possibilium. Sed contra, quia negatio reuocationis verborum prolatorum supra illam aliam negationem solum addit verba illa fuisse prolata, per hoc enim præcisè, quod verba illa sint prolata, iam eadem negatio eiudem prorsus reuocationis intelligitur negatio reuocationis verborum prolatorum, nec per hoc, quod verba sint prolata, intelligitur noua negatio, quæ alias non fuisset, quia etiam si non fuissent prolata, essent omnes prorsus negationes, quæ nunc sunt; negatio enim tamdiu est, quamdiu non est res, cuius est negatio: cum ergo tunc non essent reuocationes verborum, tunc etiam essent negationes omnes reuocationum

65.

*Hic modus
dicendi primo
impugnatur.*

66.

*Secundo item
impugnatur à
priori.*

67.

*Instantia.
Solutio.*